

Senojo Tobito išgydimas

Pavadinimas	Senojo Tobito išgydimas
Muziejus	Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai
Fondas	pagrindinis
Tipas	gobelenas (sienų kilimas)
Sritys	taikomoji dailė
Pirminės apskaitos numeris	LDKVR GEK 89
Inventorinis numeris	LDKVR VR 25
Matmenys	aukštis – 328 cm plotis – 307 cm
Medžiagos	vilna, šilkas
Autorius (-iai)	Nežinomas autorius Nežinomas dailininkas
Sukūrimo data	1570 m.
Sukūrimo vieta	Briuselis, Belgija
Sukūrimo stilius ir periodas	renesansas (Europoje)

Gobelenas Senojo Tobito išgydymas pasakoja istoriją iš Senojo Testamento Tobito knygos. Istorijos centre dievobaimingo Tobito, gyvenusio Asirijos mieste Ninevėje, sūnus Tobijas. Vieną dieną senasis Tobitas apako, kai jam virš galvos praskridusio žvirblio išmatos pateko į akis. Jausdamas artėjančią mirtį jis pasiuntė sūnų į Mediją, kad šis atsiimtų pinigų iš tėvo skolininkų. Į šia kelionę Tobijas kartu pasiėmė palydovą – atsitiktinai sutiktą jaunuolį, kuris iš tikrųjų buvo arkangelas Rafaelis. Kelionėje juos abu lydėjo ištikimas šuo. Keliauninkams priėjus Tigro upę, Tobijas norėjo išsimaudyti, bet iš vandens iššoko didžiulė žuvis, kuri norėjo jį praryti. Rafaelis liepė sugauti žuvį ir išdarinęjus pasiimti širdį, tulžį ir kepenis. Atkeliavus į Mediją, Tobijas atsiėmė visas tėvo skolas ir ketino susituokti su Raguelio dukterimi Sara. Tačiau ji buvo apsėsta piktųjų dvasių, kurios nužudydavo jaunuolius, norėjusius ją vesti, o jų jau buvo septyni. Padedant Arkangelui Rafaeliui, sudegintų žuvies vidurių pelenais piktosios dvasios buvo išvaikytos. Jaunieji Tobijas ir Sara bei Rafaelis ir visos kelionės metu kartu buvęs šuo sugrįžo į Ninevę. Čia Tobijas žuvies tulžimi patepė tėvo akis, ir šis atgavo regėjimą. Rafaelis prisipažino, jog yra arkangelas ir Tobitas su Tobijumi parpuolė prie jo ant žemės.

Tobijo istorija dažna krikščioniškoje ikonografijoje, ypač Renesanso dailėje. Tobijas dažnai buvo vaizduojamas keliaujantis su arkangelu Rafaeliu, išgydantis tėvą ir pan. Ši istorija turėjo didelės įtakos Angelo sargo įvaizdžiui susiformuoti.

Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų gobelenas kilęs iš didesnės audinių serijos. Artima gobelenų serija saugoma Meno ir istorijos muziejuje Vienoje (Kunsthistorisches Museum). Šioje serijoje yra aštuoni gobelenai: Senasis Tobitas palaidoja užmuštą izraelietį ir apanka, Tobitas pokalbis su Ana, Tobijas pristato tėvui savo kelionės palydovą, Saros pristatymas Tobijui pas Raguelį, Rafaelis, gaunantis iš Gabaelio Tobito pinigų, Gabaelis, atvykstantis į Tobijo ir Saros vestuves, Senojo Tobito išgydymas, Angelas grąžina jam pasiūlytas dovanas ir leidžiasi atpažįstamas.

Gobelenas „Senojo Tobito išgydymas“ yra daug didesnės figūrinės kompozicijos fragmentas. Jame vaizduojamos kelios scenos. Pirmajame plane vaizduojami gėlių ir augmenijos fone parklupę prie namų Tobijas ir jį lydėjęs Rafaelis bei į namus prasmukęs šuo. Antrajame plane vaizduojami ankstesni istorijos epizodai. Kairėje pusėje – Tobijas, Rafaelis ir šuo. Jie ėjo pirmieji, nes norėjo paruošti namus ir išgydyti Tobitą. Dešinėje pusėje – juos sutinkanti Tobijos motina Ana, vaizduojama sėdinti ant kelmo ištiestomis rankomis.